Poštnina plačana v gotovini.

Leto XXV. Lendava, 7. augusta 1938.

Prekmursko muzejsko društvo M. Sobota MO

SLOVENSKE NOVINE KRAJINE

Zakaj obhajamo 11. septembra 20 letnico oslobodjenja Slov. krajine i zakaj v Črensovcih.

Na prvo pitanje odgovorimo vsakomi rodolübi kratko i bo pritrdo. Od 13. augusta l. 1938 do 13. augusta l. 1939 je 20 letnica naše osloboditve. V tom leti se mora ta obhajati, ali v začetki, ali na sredini ali proti konci, to je vseedno. Glavno je, da se obhaja i obhaja z zahvalnim srcom. Mi jo v začetki 20. leta obhajamo

a) ar smo leta 1918 oktobra dali Vogrski Slovenci v Lotmerki slovesno izjavo na narodnom tabori, gda so se austrijski Slovenci izjavili za Jugoslavijo, da se ž njimi združi Slovenska krajina v Jugoslaviji i

b) ar Novine, jedini slovenski list Slov. krajine v tistih zgodovinskih dnevaj, letos obhaja svojo 25 letnico do 8. decembra. Novine so bile büditeo, glasiteo naše sloboščine i nevstrašeno se borile za dosego te. Naša sloboščina i Novine so tak tesno sebov povezane, da se ločiti ne data. Pa gdakoli bo što obhajao spomin naše slobode, nikdar ga ne bo mogeo brez zahvalnoga priznanja za nesebično borbo Novin.

Zakaj v Črensovcih? Salus ex Črensovci — rešitev je prišla iz Črensovec. Glasilo naše sloboščine Novine so izišle i se širile po celoj Slov. krajini iz *Črensovec*.

Izjavo, da se Slov. krajina združi z brati Slovenci v Jugoslaviji, je napisao *Črensovčar*, i prešteo v Lotmerki l. 1918. *Črensovčar*.

Berinkey, predsednik vogrske vlade je poslao poziv za sejo v Budapešti, na šteroj bi se določile političnе, narodne kulturne pravice Slovencom Slov. krajine v *Črensovce*.

Pred zastopnikom vogrske vlade, ki je želela znati, kam se bo naš narod odločo, je te na sobočkom spravišči jasno zahtevao prlklüčitev k Jugoslaviji po navodili iz *Črensovec*.

Veliko županstvo zalavske županije je ponüdilo národne pravice za naše lüdstvo *Črensovčari*, i ar so te bile prevozke, je brez pomisleka te odbio *Črensovčar*.

Pred preki vojaški sod je bio postavlen, ar je agitirao za Jugoslavijo, *Črensovčar*. Boljševiki so na smrt iskali zavolo agitacije za Jugoslavijo *Črensovčara*.

Voditelje Slov. krajine so se l. 1919. jan. 14. zbrali v *Črensovcih* i tü zahtevali prvo priklüčitev k Jugoslaviji, če se pa to ne bi moglo zgoditi, popolno slovensko avtonomijo na Vogrskom.

Pri obiski sombotelskoga püšpeka je zbrani slovenski narod zahtevao popolne narodne pravice i kričao za Jugoslavijo v *Črensovcih*.

Zavolo borbe, naj Slov. krajina pride v Jugoslavijo, je njeni sin bio za stalno ž nje pregnani do njene osloboditve i te je bio *Črensovčar*.

Oropan od vsega zavolo te borbe za sloboščino je bio *Črensovčar*.

Od † prezv. nadškofa dr. A. B. Jegliča je dobo prvi glas v Celje od osloboditva *Črensovčar* z etimi rečmi: Elevate capita vestra, appropinquat redemtio vestra — zdignite svoje glave — rešenje se vam približava.

Naj pridejo jugoslovanske čete v Slov. krajine, te prošnje so se pošilale *Črensovčari*.

Z jugoslovanskimi četami je prišo v oslobojeno Slovensko krajino v *Črensovce* *Črensovčar*.

Gda je Slovenska krajina obhajala 10 letnico svojega oslobodjenja, je blagopokojni krao Aleksander I. osloboditeo svojega zastopnika poslao v *Črensovce* i njegova naloga je bila, da prvič stopi v skromno arendaško hišo *Črensovčara*.

KLEKL JOŽEF,
urednik Novin.

V dneh francoskoangleških zastāv . . .

Paris je bio takrekoč preplavleni te dni od zastav dveh velkih držav, šterih zgodovina se je telkokrat dotikala i križala. Barve obeh so bile iste, samo francoske sestavlene v tri šörke pojase, eden poleg drügoga, mogoče znamenje veseloga francoskoga düha, brez posebnih skrivnosti. Angleške pa v mogočnih dveh križaj, širši rdeči Gospodov križ, vozkejši i dugši Andrašov, na belom i sinje-modrom poli - -; kak zakrito znamenje ogromnoga imperija, gde se tak močno nebesna i vodna modrina dotikata, da že prehaja v belo daljavo, prek vsega pa rdeče križanje: brez velkoga trplenja kaj takšega dosegnoti i obdržati nej mogoče . . . Vej dobro znate, da sta angleški krao i kralica te čas obiskala Francijo!

V tom časi sem obdrügim šo v Longsols. Zanimivo, da me je na postaji francoski vert prle opazo, kak naš izseljenec, gda sta z motorom prišla po mene. Najprle sem meo velko mešo (bila je najmre nedela), k šteroj je prišlo dosta Francuzov (ali bole povedano Francuzinj), te sem pa najprle francuski predgao. Da je sedmero krühov lejko tüdi znamenje sedmerih svestev, ki nam jih v püstini toga življenja davle Gospodova Cerkev. Na poti v Domovino smo; pri tom so nam najbogši vodniki svetniki. Mi mamo sküpne svetnike: sv. Martin, vaš velki apoštol, je bio pri nas rojeni; na vlaki sem ravno čteo v znanom dnevniki „La Croix“ (Križ), da so vaši vladarje kak prvo farbo za vašo državno zastavo vzeli modro, nebesno, i to v spomin na sv. Martina! Svetniki so i bodo narode najbole drüžili. Nato sem še slovenski bole natenci gučao od svetoga Martina pa od naših svetnikov, že proglašenih i od tistih, za štere to še prosimo: od beatifikacije dveh püšpekov, Slomška i Barage, ki jiva posebno naš tisk telko krat tak pomembno omenja, čeprav samo v kratkoj notici. Da je naša dužnost postati svetniki, da so nam pri tom svetniki najmogočnejši priprošnjiki, posebno tisti, ki so nekak „našega mesa i krvi“. Da dosegnemo svoj pravi namen, da pridemo v njihovo najsrečnejšo večno drüžbo.

Francuski vertovje so se komaj poglihali, gda bom pri šterom jo pa spao. Posebno francuski „dedek“ so me radi meli. Pa ne mislite, da je to bila mita, ka se našim delavcom v toj vesi ne godi slabo!

Pri večernicaj smo spevali Marijine litanije, molili k našim angelom čuvarom i krstnim pa fermanskim patronom, za mirajoče pa za düše v purgatorijumi.

Gda sem v škegnji počivao na zelenoj travi, pa ves srečen poslüšao plahutanje i zadovolno grulenje domačih golobov, šelest srčastoga lista vnogih jegnjedi i žvrgolenje lastavic; gda sem gledao lepa polá i gošče, sinje nebo pa svetlo sunce — je prišao k meni nevestin brat, mi povedao krasen pozdrav svojoj sestri na novo pot življenja, kak naj jiva angeo vodi (kak Rafael Tobiaša), dokeč ne prideta v drüžbo vseh svetih; najlepše pa je bilo, gda mi je povedao, ka si je vse to med delom nabrao: za hip se je stavo na konci njive. — Tisti večer so mi pa „dedek“ pripovedavali, kak so pri njih začnoli pred ne vnogimi leti z racionalnim modernim gospodarstvom, kak je prišlo do vekših falatov zemle, ki jo potem lejko z mašini obdelajo; kak so se lüdje sami med sebov za to poglijali i se še glihajo.

V pondelek zajtra sem mešüvao na čast svetoj drüžini za našiva mladoženca, za Toplak Jožefa i Čeh Marijo iz Nedelice. Zdavanje je bilo odvečera. Betežen župan je določo namestnika. V cerkvi smo napravili kak najbole slovesno, vse sveče vužgane, med prihodom v cerkev se je zvonilo.

V nagovori sem razlago sv. Ambroža zagovor krala Davida. Tüdi mi smo kralovje, namenjeni za nebesko kralestvo; tüdi k nam prihaja tühinec skušnjavec (Tühinec bi nam bar morao biti, zato, ka nas odvrača od prave domovine). Nato po grehi nas na pokoro opomina prorok, mož, ki v bodočnost kaže, ki lejko postane nesrečna, če se ne spreobrnemo. Dobra stran greha, če se sme tak praviti (tak tüdi sv. Ambrož razlaga!), je pa to, da pravi spokorniki nato hitrej stopajo po dobroj poti i vekše boje zmagajo. Tüdi najvekši svetniki so do zadnjega diha meli borbe proti grehi; zavüpajta v njih priprošnjo, v občinstvo svecov, posebno na sveto drüžino ne pozabita, vej sta njoj s krstnima patronoma posebi izročena. — Zato smo za konec molili litanije sv. Jožefa i posvetitev krščanskih drüžin svetoj Drüžini nazareškoj.

„Dedek“, ki so svoje dni bili celo ministrant, so mi čestitali za lepi obred; njüvi dühovniki so v nešternih krajaj to zapüstili, zato je prej lüstvo zapüstilo cerkev . . .

Na gostüvanji se je Francuzom najbole dopádnolo, gda smo spevali „Regiment po cesti gre“, odnosno zraven jufkali; mala francuska deca, ki so nikaj nej bila zaspana, so samo zato prišla na naš konec stola, ka bi bole čüla pa vidila, kak to ide.

Skoron bi pozabo povedati, kak lepo so francuski vertovje okinčali vrata pred hišama mladožencov, pred cerkvov, pa pred oštarijov, gde je bilo gostüvanje: z visikimi grmi borejce, zmes pa pisane papirnate rože. Tüdi snehin šopek je bio jako pomemben: iz lepih polskih rož, to je cvetje njenoga vsakdenešnjega dela . . .

Zajtra, prle kak so me odpelali na kolodvor, sem meo še priliko viditi krajevno francusko navado, da poiščejo mladoženca, pa na njiva zdravje vsakši spije kupico šampanjca. Našiva mladoženca sta pri tom mela tak zadovolen izraz, da nišče nej dvojio, da sta srečnejšiva kak sam angleški krao i kralica.

Camplin.

Razgled po katoličanskom sveti.

Nezaslišna grozodejstva rdečih v Estramaduri.

Zdaj so se odkrila tüdi nezaslišna grozodejstva, štere je delao rdeči režim v Estramaduri. Skoro vsi dühovniki, od šterih jih je mogla zbežati samo kakša desetina, so bili poklani i so je, prle kak so jim sadili zadnji vdarec, barbarsko mantrali. Župnika mesta Don Bonita so zaprli v železno kletko, v šteroj je morao prebiti tri dni i tri noči, izpostavleni posmehi i mantranji, štere njemi je prizadevala komunistična sodrga, ki ga je žgala z žarečimi železi. Komaj te, kda je bio ves vžgani i poleg toga vse presmicani z železnimi špicami, so ga odpelali na pokopališče, kde so ga napo mrtvoge strelili. Cerkev so pa že prve dni revolucije najprle onečastili, potom pa vüžgali, tak, da dnes stojita samo dve stranskivi steni. Kak hitro so v to mesto vkorakale narodne čete, so ženske hitro napravile zasebni oltar, kde je prle stalo glavni oltar, i je služo vojaški kaplan sv. mešo dve leti potom, kak je bilo v toj cerkvi odpravleno vsako bogoslužje.

V Don Beniti se je izvršo tüdi drügi nezaslišani zločin. Rdeči so najmre strelili dva dečka, od šterih je bio eden star 13, drügi pa 14 let, zato, ar nesta štela komunistom izdati skrivališča svojega očo, ki ne bio krivo nikaj drügoga, kak da je bio prijateo župnika. Zadnji zločin pa so zakrivili rdeči pred enim tjednom, kda so bežali pred armadov generala Queipa de L'lana. V bližiniva Haba so najmre narodne čete zadele na barikado, zgrajeno iz kol, na šterih je ležao celi küp skoro šče toplih mrtvih tel, med šterimi je bilo več žensk i male dece. Ide za 25 talcov, ki so je šteli rdeči odpelati v Albacete, pa so je spoklali, ar so je ovirali pri hitrom bežanji.

Ministerski predsednik v Dalmaciji.

Predsednik vlade dr. Milan Stojadinovič je obiskao Dalmacijo, kde so ga povsod navdüšeno sprejeli. V Spliti ga je sprejelo nad 8.000 lüdi, šterim je gučao od naše zvünešnje politike, štera mora biti neodvisna; od sporazuma z Mačkovov strankov, šteroga osnova ne more biti lansko leto sklenjen sporazum z opozicijov; od volitvev, štere bodo najkesnej za edno leto. Dr. Stojadinoviča je v Spliti obiskao angleški admiral sir Alfred Pound.

Čehoslovaška.

Čehoslovaška je izdelala pravilnik za narodne menjšine i sprejela angleškoga lorda Runcimana, ki ga pošila angleška vlada kak opazovalca na Čehoslovaško, da da mišlenje angleškoj vladi, na kakši način bi se preprečila bojna, ki grozi Evropi zavolo Čehoslovaške. Nemci bi najmre radi tisti del Čehoslovaške pod sebe dobili, kde prebiva 3 miljone Nemcov.

Proslava 20 letnice Jugoslavije Maribori augusta 14.

Četrtinska vožnja je dovoljena za ta od 12, za nazaj do 22 augusta. Ki se šče poslužiti te znižane voznine, mora si küpiti znak i izkaznico. Posebni vlak bo vozo iz Sobote. Za sküpna stanovanja se plača 2 din, ki pa šče posamezno meti, mora v Maribor stanovanjskomi odseki to javiti. Cene za prehrano bodo vednake i na tablaj po Maribori razobešene. Pokroviteo proslave je Njeg. Vel. Krao Peter II.

Shranite pšenične vlati.

Vsi vdeleženci narodnoga tabora v Črensovcih, ki se bo vršo 11. septembra, naj si poskrbijo po edno pšenično vlat. Ta vlat bo naš znak. Vlat ovijemo z državnim trakom i si jo opičimo na srce. Gda je pšenična vlat zorela, je zorela pred 20 leti naša sloboščina i ž njov tüdi dozorela. Lübezen do rodne grüde, iz štere je zrasla pšenična vlat, nam občuva slobodno Jugoslavijo i v njej zadovolno Slovensko krajino. — Pšenična vlat nam bodi znak.

Vredništvo v Lendavi hš. 67, uprava v Črensovcih, Slov. Krajina.

Letna naročnina v državi 30 Din., mesečno 2·50 Din., v inozemstvi 72 Din., mesečno 6 Din. z M. Listom letno 100 Din. Na sküpni naslov pri širitelaj v državi je letna naročnina 24 Din., mesečna 2 Din. — Plačati se mora naprej. Štev. položnice 11806. Rokopisi se ne vračajo. — Cena oglasov: Cela stran 800 Din., pol stran 400 Din. i tak niže Poslano i med tekstom vsaka reč 2 D., mali oglasi do 10 reči 5 Din., viševsaka reč 1:50 Din.

Nedela

po risalaj deveta.

Evangelij (Lukač 19). Tisti čas, gda bi se Jezuš približavao k Jeružalemi, videvši varaš, jokao se je nad njim, govoreči: ar da bi spoznao i ti i najbole na ete tvoj den, štera so na mér tebi, zdaj so pa skrita od tvoji oči. Ar pridejo dnevi na tebe i opašejo te tvoji neprijatelje z grabov i obsedejo tebe i vküp te stisnejo vsej krajov, i na zemlo povalijo tebe i sini tvoje, ki so vu tebi: i ne nihajo v tebi kamna na kamni: zato, ka si ne spoznao vremena pohodjenja tvojega. I notri idoči vu Cerkev, začao je vö goniti odavajoče v njej, i küpüvajoče, govoreči njim: pisano je, ka je hiža moja, hiža molitvena, vi ste pa njo včinili razbojnikov jamo. I včio je vsaki den vu cerkvi.

*

Če Bog joče, je znamenje, da mora biti nekaj strašnoga. Jezuš je jokao. Lübezen ga je prignala na zemlo. Vsem je prineseo svoj nebeski navuk i svoje bože odrešenje. A najprle svojim rojakom, Judom. Kak kvočka svoje piščance, tak, ešče bole, jih je rad meo. Kak rad bi je povčio, jim pokazao pot v nebesa, jih rešo! Pa ves njegov trüd je pri večini bio zaman. Samo nešterni so njemi vervali. Trdokornost toga lüdstva je bila zaistino velika. Ne samo, da je Jezuš lepo včio, tolažo i dobrote delio, — tüdi čüde je delao. Človek bi mislo, edna sama čüda bo zadosta, pa bodo vsi vervali. Strahotna zakrknjenost!

Trdokorni Jeružalem je strašilen zgled trdokorne düše ali trdokornih lüdi sploh. Kajti trdokornost, nespokornost, nepobošanje je upor proti Svetomi Dühi. Bogi pa je ne dobro protistati! Bog klonka, opomina, zove, čaka, potrpi dugo, — gda je pa že preveč, pa vdari. Njegova roka je težka!

Trdokoren je bio človeči rod pred vesolnim potopom. 120 let ga je čakao. Ar pa ne bilo nikaj bole, je prišeo potop.

Trdokorni, nepobolšlivo grehi vdani sta bili mesti Sodoma i Gomora. Če bi bilo bar 10 pravičnih v njima, bi jima Bog prizaneseo. Niti toliko jih ne bilo, zato je vse pokončao z ognjom.

Poseben zgled trdokornosti je Faraon, egiptovski krao, ki je mučo Izraelce. Deset strašnih šib je Bog poslao nad njegovo deželo. Ne je püsto Izraelcov na slobodo. Komaj po desetoj kaštigi je privolo. Ali komaj se je izraelski narod zbrao i spravo na pot v obečano zemlo, že je Faraoni bilo žao. Poda se za njimi z celov vojskov. Ravno na prehodi Rdečega morja jih doleti. Izraelce je Bog rešo, Faraona i vso njegovo armado pa v morji vtopo.

Izraelci sami so bili večkrat trdokorni na reč Mojzeša i prorokov. Dostakrat so to drago plačali. Nespokoren i trdokoren je bio Judaš. Jezuš ga je opominao pred izdajstvom, a si ne dao nikaj praviti, zato je žalostno dokončao.

Dühovnik opomina dečke, ki med službov božov stojijo brezi vsakoga vzroka vöni. Ne pomaga nikaj. Opomina lüdi pred slabimi časopisi. Vsaka reč je zaman. Svari drüge grešnike, ar je za to od Boga določeni. Pa ka se večkrat vidi? Da ga zato sovražijo, preganjajo, njemi nasprotüjejo, gde li kak morejo. To je trdokornost, za štero Bog dobro zna. Če se ne pobošajo, ne vujdejo njemi.

Vsaka düša je nekakši dühovni Jeružalem. Bog nam govori na razne načine. Včasih po glasi düšnevesti, včasih po lüdeh, po starišaj, prijatelaj, po predgari, včasih po dobrom čtenjej, včasih po zvünešnjih dogodkaj i nesrečah.

Grešnim düšam vala opomin Jeremija proroka, ki je že davno pred Jezušom jokao nad razvalinami razdejanoga Jeružalema: „Jeružalem, Jeružalem, spreobrni se h Gospodi, svojemi Bogi!“

Ane smo pozdravlali.

Lepa je bila preminoča nedela. Obprvim sem v Parizi popevao velko mešo, v cerkvi svetoga Ambrozija; pravili so mi, da mam lepi glas. Ne samo na to veselje sem po obedi sladko zaspao tak, da sem v Villiers prišao mesto ob 3 vüri komaj ob 5 vüri. Ali že itak je bilo prek 20 izseljencov v maloj dvorani, ki je zaednok pogojena samo za en mesec. G. Odrešniki se müdi, da razloži, kak je dvorana izseljencom potrebna, da morejo tüdi v tüjini živeti pravo domovinsko, življenje, odnosno narodno. Trbej prej odbor zvoliti; te ga je pa zvolo. Mesečni prispevek trbej plačati, te smo pa plačali.

Zdaj sem meo oči že ščista odprete, tüdi prilična baskovska čepica mi nej delala sence (ka nema „strešnje“), te sem pa lejko malo pogledno po dvorani; nekaj zemljevidov i slik iz domovine je že bilo na stenah.

Izseljenci so se začnoli razhajati; mene je pa sunce izvabilo. Sedeč na zelenoj travi sem zmolo brevir pa čislo, nato se zatopo v gledanje i poslüšanje „pesmi polja ...“ Vi si nemrete misliti, s kakšim zadovolstvom mi pariški „varašanci“ pridemo na „campagne“, na pole, tam poslüšamo crikanje čričkov, žgolenje ftic i šepetanje vetra. S kakšov blaženostjov gledamo bogato pole, zoreče ali že požeto, potopleno v sunčnom morji ... Ja, lepo je tü biti, pa niti šatorov nej trbej delati, samo najemnino plačati. Ta lepa, večnadstropna hiša, „Pension de famille“: napis je kak nalašč, „družinsko zavetišče“, bi naj bio naš dom!

Mali ogradec ma že nekaj zreloga sada, slive, nemremo brezbrižno mimo iti. Ali večer nastaja, sence prihajajo, dvomi vstajajo: absolutno predaleč je od Pariza, vožnja predraga, hrana dragša kak v Parizi (zavolo posebnoga zakona prehrane velkih mest), izredne gospodarske težave. Venda vse ostane pri tom edinom zrelom sadi: mala dvorana, bar za nekaj časa ...

Nato večer, so izseljenci znova prišli vküper. Kak zanimiva sprememba nam je svetila petrolejka. Okoli dveh stolov smo sedeli, okoli krasnoga pisanoga cvetja, okoli „piti i jesti“: Ane smo pozdravlali, gučali pa spevali. Nej bilo prilike, da bi njim kaj lepoga povedao, mogoče to: da bi med nami vladao bar takši družinski düh kak je v Aninoj družini; če že nej takši kak v svetoj Družini. Toti pa med tema dvema dühoma nega bistvene razlike, mogoče samo v kolikosti odnosno obilnosti ... Družinski düh lübezni.

Zvezde so svetile, gda sem odhajao na kolodvor. V tork sem pa pozdravlao sestrano Ano, na samo Aninje, v „Maison ST. Joseph“. Oprostite, da znova začnem razvijati misli: „Hiša svetoga Jožefa“, tüdi takši de morao biti naš dom; te najvekši svetnik za Marijov, te nemi svetnik trdoga vsakdenešnjega dela, de morao meti velki prostor v našem domi, njegov düh ...

Prosim, ne zosagajte se, ka zdaj povem: celo samostanski düh de morao biti v našem domi (moja sestrana je zdaj že postulantka v gori samostanskoj omenjenoj hiši), da bo ustanova kak najbole popuna. Nej v tom smisli, da se mi v tistom domi zaklenemo pred svetom, pa nikoga notri ne püstimo, nego, da nasprotno našerci dveri odpremo, da bo düh našega doma začno preobražati posvetnost v slabom pomeni reči.

To dvoje: pravi družinski düh (kak v Aninoj pa v svetoj Družini) male družine i skupnostni družinski düh velike samostanske družine, to dvoje de se moglo združiti, odnosno najti bomo morali zlato sredo i zvezo med tem dvojim, tüdi krajevno: zlato sredino med Villiers sur Marne i Cachan, v Parizi, v bodočem našem izseljenskom domi, ki ga pa küpiti ne smo mogoči.

Camplin.

Poročilo izselj. dühovnika iz Francije.

Šteri se v Franciji ščejo ženiti naj prosijo od zdomi samo rojstni i krstni list s pripombov, da so še samski, ka si na te način prišparajo okoli 500 Fr. Za bole natenčno razlago tü nega prostora. Zednim naj ne pozabijo iti, prle, kak kama inam pišejo, na županstvo (mairie) i na farof v tistom kraji, gde zakon nameravajo sklenoti, da opitajo, ka vse njim je za to zadevo potrebno.

Menjavanje départementa. Vsebina člena 6 uredbe zakona od 14. maja: Inozemec sme opravlati samo tisto službo, kak njemi je zapisana na carte d'identité; ravnotak mora ostati v départementi, za šteroga ma dovolenje. V drügom départementi se lejko zaposli samo z dovolenjom Office départemental du placement pristojnoga départementa i po odobrenji départementa, v šterom je prle delao. Potrebno tozadevno prošnjo naj naši delavci napravijo potom dobroga patrona i pri tom navedejo ime i priimek, kraj i den rojstva, številko carte d'identité, i den, gda je bila izpostavlena pa kak dugo vala.

V Nemčijo je zabranjeno iti delat do konca toga leta, po določbi našega socijalnoga ministrstva. Iz časopisov posnemamo, da se je dosta jugoslovenskih delavcov povrnolo iz Nemčije.

Polovična vožnja za izseljence. Gda idete v Jugoslavijo, ne pozabite pri naših pristojnih oblastih (poslanstvo ali konzulat), da vam pri viziranji potnoga lista zapišejo: „Na osnovu rešenja G. D. Broj 12061/38 važi za kupovinu vozne karte uz pola cene na prugama Jugosl. Državnih Železnica u kelendarskoj godini 1938 za vreme od šest meseci (180 dana), od dana ulaska u Jugoslaviju.“ Na podlagi toga mate doma pou leta polovično vožnjo. — Ivan Camplin, izseljenski dühovnik, Paris XI. Bd. Voltaire 57.

Slovenski krščanski delavec.

Delavski zavüpniki (zastopniki).

Po zakoni o zasčiti delavcov ma delavstvo pravico, ka voli vsakše leto izmed sebe takzvane delavske zavüpnike, to so delavski zastopniki. Delavci majo po teh svojih zastopnikih primeroma velke pravice i so delavski zavüpniki delavstvi, šteroga zastopajo, v velko korist, če je delavstvo samo znalo zvoliti prave svoje zastopnike, ki majo volo i sposobnost se potegüvati za svoje delavstvo. Kak smo v zadnjoj številki Novin povedali, ka majo delavske organizacije namen, delati za delavske koristi v gospodarskom, socialnom i kulturnom pogledi, tak je tüdi delavskim zavüpnikom mogoče v tom pogledi delati za svoje tovariše delavce. Posebno majo delavski zavüpniki pravico pomagati pri sklepanji takzvanih kolektivnih pogodb med delavci i podjetnikom. Če pride do kakšega spora med delavstvom (ednim ali večimi), delavski zavüpniki posredüjejo v korist delavstva. Oni pazijo, ka se delavstvi ne godi krivica, ka je v obrati poskrbleno za delavčevo zdravje i življenje (varnostne naprave). Če ma delavstvo kakše želе do podjetja, te želе sporočijo podjetji najležej delavski zavüpniki, ki so za to izvoljeni i je delodajalec mora poslüšati.

V vnogom podjetji bi bile delavske razmere za delavce znatno bolše, če bi znalo delavstvo zvoliti prave svoje zastopnike za svoje zavüpnike.

Delavski zavüpniki se volijo s tajnim glasanjom po načini, kak je to od ministerstva predpisano. Voli slobodno vsakši delavec, ki je 18 let star i je zaposleni v podjetji. Vsakše podjetje voli svoje delavske zavüpnike i smejo voliti samo delavci, ki so v podjetji za časa volitev zaposleni. Delavski zavüpniki so pa lehko vsi delavci, ki so punoletni (tüdi ženske), majo državlanske pravice, znajo pisati i so zaposleni v podjetji.

Delavski zavüpniki se volijo za edno leto. Kelko delavskih zavüpnikov se v ednom podjetji lehko zvoli, je določeno etak: v podjetji, v šterom je zaposlenih

1. do 20 delavcov — ednoga zavüpnika
2. od 21 do 50 delavcov — največ 3 zavüpnike
3. od 51 do 100 delavcov — največ 4 zavüpnike
4. od 101 do 150 delavcov — največ 5 zavüpnike
5. od 151 do 450 naječ 6 zavüpnikov
6. če je več kak 451 delavec v ednom podjetji, voli vsakih nadalnih 50 delavcov po ednoga zavüpnika. Več kak 16 zavüpnikov pa ne mogoče zvoliti.

Na konci vsakšega leta so delavski zavüpniki dužni poročati oblasti (inspekciji dela) od svojega dela.

Delodajalci ne smejo odpüščati, niti preganjati delavskih zavüpnikov zavolo pravilnoga izvršavanja njihove dužnosti. To je določeno v zakoni.

Tam, kde ešče neste volili delavskih zavüpnikov, je primerno, če se obrnete pismeno na Zvezo združenih delavcov v Ljubljani (Čopova ulica 1) i prosite, ka vam vse potrebno svetüje i pomore, ka volite svoje zastopnike, ki bodo branili vaše pravice.

DELAVSKE NOVICE.

Tobačno delavstvo v Ljubljani, ki je organizirano v ZZD, je poslalo na oblast zahtevo, naj oblast da zdelavati v ljubljanskoj tobačnoj tovarni tüdi bolše cigarete (Morava), naj tovarna opet izdelüje vse vrste cigarov, kak nekda; nadele, naj se nabavijo za tovarno novi moderni stroji. Tak bo tüdi delavstvi pomagano, ar ne bo nevarnosti, ka bi je odpüščali.

Jugoras. Tak se imenüje splošna jugoslovanska delavska organizacija, ki je posebno razširjena po južnih krajih naše države, v Bosni i Dalmaciji. Delavstvo v teh krajih v velkom števili zapüšča socijalistične organizacije, v šterih je bilo dozdaj organizirano, i stopa v Jugoras. To pa največ zato, ar so socialistične organizacije nastopale vsikdar proti zdajšnjoj vladi, ne so se pa brigale za delavstvo. Nova organizacija je že dozdaj pokazala velke uspehe za koristi svojega delavstva. Slovenska Zveza zdrüženih delavcov (ZZD) je v prijatelskih zvezah z Jugorasom i dela za delavstvo v Sloveniji.

Železarske tovarne na Jesenicah v zadnjem tedni neso nikoga odpüstile od dela. Izda se pa govori, ka do ešče nadele odpüščale delavce.

Francoski konzul je pozdravo naše dečke, ki so v Franciji zmagali.

Pri telovadbi katoliških telovadcov v Franciji so 4 slovenski dečki dobili lepe nagrade. Francoski konzul Remerand je v Frančiškanskoj dvorani v Ljubljani etak pozdravo naše zmagovalce: „Srečem sam, da vam morem izreči čestitke na vaših, tak izrednih uspehih, štere ste dosegnoli na mirovnom, mednarodnom turniri v Blois. Zlata kolajna, dve prvivi nagradi, pa ščе edna nagrada, to so trofeje, s šterimi ste ovenčali plemenite farbe vaše zastave. Tej sijajni uspehi so dokaz vaše sportne vrednosti i so tüdi krasna poroštva za uspehe, štere v bodočnosti še dosegnete. Znao sam točno, da bo sprejem, šteroga doživete v Franciji, takši, kak sam pričaküvao, da naj bo, i kak ga moji rojaki vsikdar pripravlajo svojim prijatelom. Ponosen sam, da čüjem potrdilo za to iz vaših vüst i prav gotovo bom o tom obvesto g. predsednika Paula Boncoura, na šteroga povabilo ste se lübeznivo odzvali i šteroga nevtrüdlivo delovanje za razširjanje naših prijatelov v inozemstvi mam čast pri toj priliki pozdraviti z globokim poštüvanjom. Pričaküjem, da bo spomin na dneve, štere ste preživeli v Blois, ostao zapisan globoko v vašij srcaj, ne samo kak spomin na svetke, gde ste pokazali svojo sportno valanost, nego posebno kak dokaz globoke lübezni, štera veže našivi domovini i štero znata oba našiva naroda pri vsakoj priliki tak toplo pokazati i potrditi. S tem vüpanjom zazavam iz globočine svojega srca: Naj živejo jugoslovenski katoličanski telovadci, naj žive Jugoslavija!“

Grozna družinska žaloigra v Zagrebi.

V Zagrebi se je v Ježevskoj vulici zgodila grozna družinska žaloigra, štera je zahtevala 3 človeče žrtve i napravila 2 dece za sirote. — Šverko Ivan je živo s svojov ženov Fanikov i dvema sinoma, 14 letnim Josipom i 13 letnim Marjanom, lepo družinsko življenje. V ženo i mater Faniko pa se je zagledao delavec Arnhold Štefan, ki je hodo delat mimo te hiše, sam oženjeni, pa vendar ne se znao krotiti. Fanika njemi je bila tüdi naklonjena i konec je bio, da je pred 2 mesecoma zapüstila moža i deco i odišla z Arnholdtom. Ne pa je najšla v tom življenji sreče, povrnola se je k moži, ki njej je vse odpüsto i deca so jo z veseljom sprijala. Arnholdt pa je prišeo na stanovanje i z nožom napadno Faniko. Mož i deca so jo branili, vendar jo je Arnholdt tak obdelao z možom, da je mrtva obležala. Mož je pa mro na sosedovom dvorišči, kama je pobegno pred napadalcom. Dečka sta ostala pri življenji, a sta večkrat ranjeniva. Kda je Arnholdt vido, da njemi je policija za petami, je spio iz male kantice ocetno kislino i v bolnici vmro, zavolo ran, štere njemi je povzročila kislina na želodci. Takši je konec žalostne zgodbe, ki se začnola s špilanjom.

Predpisi za sklenjavanje zakona v Nemčiji.

Nemška državna vlada je izdala stroge predpise, kda se smejo i ne smejo zakoni sklepati. Tej predpisi večkrat kršijo navuk katoličanske cerkve, na priliko civilna oblast ne pripoznava valanost zakona, čeravno je cerkeno valani, med strankov nemškoga i strankov nenemškoga plemena. Kaštigani bodo tüdi tisti mladenci, ki pred spunjenim 21. letom sklenejo cerkveni zakon itd.

Glasi iz Slovenske krajine.

Nova meša v Turnišči, novomešnik v 20. leti dobo pozvanje v mešniški stan. Zadnjo nedelo julija je prikazao Vsegamogočnomi svojo prvo sv. mešo g. Cvetko Ivan, salezijanec z Gomilic v Turnišči. Pri oltari ga je vodo g. dekan Jerič, predgao njemi je g. Tkalec, ravniteo dijaškoga zavoda v Zagrebi. Govornik je v predgi omeno za uvod, kak je dobo fiškališ i sodnijski referent Ketteler dühovniško pozvanje po molitvaj edne proste nüne, ki je bila najpozadnjejša v kloštri i je postao sledkar püšpek v Mainzi. Ravnotak je Bog po priprošnji neznane düše pozvao našega novomešnika, ki je bio že šoštarski pomočnik, polski delavec i pol leta pek pa v 20. leti je zadobo pozvanje k oltari i 34 let star prikaže svojo prvo sveto mešo. Dühovniški stan je vzvišeni, lepi, pun düševnoga bogastva, ki ga okraša ešče redovniška oblüba siromaštva i pokorščine pri novomešniki. Novomešnik je najmre redovnik v salezijanskoj družbi. Dühovnik je več kak Mojzeš, ki je mano sproso z nebes, več kak Jožue, ki je sunci zapovedao, da je obstalo, več kak Eliaš, ki je ogenj sproso z nebes, ar dühovnik ma oblast na svet pozvati Jezuša, vsemogočnoga Boga, Bog ga boga. Nazadnje je novomešniki na srce nalagao, naj bo veren sin sv. Ivana Boska i rešava mladino, zbranomi neštetomi narodi pa, naj iz srca časti Marijo, ve je törjanska cerkev Mariji posvečena romarska cerkev i najstarejše cerkve Slovenske krajine so vse Mariji posvečene, naš narod je Marijin narod, njeni naj bo zato z gorečim častenjom i nasledüvanjom njenih jakosti. Navzoči so bili ešče sledeči gospodje: Bakan, lendavski župnik, Kolenc gračke fare oskrbnik, urednik Novin, Rous črensovski kaplan subdiakon, Glavač diakon, Vogrin, ravniteo Martinišča, Škerlj i dr. Maček salezijanskiva dühovnika, domači g. kaplan, i Tkalec, salezijanski bogoslovec. Mala Gomilica je z novomešnikom dala štiri dühovnike Matericerkvi, petoga da k leti v g. Gjurani, bogoslovci, ki je bio ceremonar pri slovesnosti. Poleg starišov i roda so se posebno veselili nove meše mamica, da so se je v 82. leti starosti včakali. Krasno je spevala cela cerkev znano domačo pesem: Marija, nebeska kralica . . . Novomešnika starišje so na svojem domi pogostili pozvane v tihoj, lepoj, složnoj, z pesmami napunjenoj družbi brez igre, kak so cerkveni predpisi. Po obedi je obdržao novomešnik večernice v domačoj kapeli pred Najsvetejšim.

Naš plivanoš v Ljubljani. Rakovnik pri Ljubljani postane samostojna župnija i za njenoga prvoga plebanoša je določen č. g. Cigan Franc, salezijanec, črensovčar. Čestitamo i ga prosimo, naj Mariji Pomočnici dostakrat zrača našo mladino.

Lendava. Zadnjo nedelo so se poslovili od nas vernikov lendavskih prelübleni kaplan tak v vogrskoj kak slovenskoj predgi, g. Koren. Od rešenja düš so nam gučali, kak od naše prve i najvekše dužnosti i te nam naznanili, da jih je Višja cerkvena oblast poslala v Dobrovnik. Stisnola so se nam srca pri tej rečaj i zavrela je vroča molitev iz naših vüst, ki ne bo nikdar henjala: Srce Jezušovo ti njim plačao vnoge trüde, štere so meli z nami za rešenje naših düš i ti jih blagoslavlaj na novom mesti.

Bogato podporo za Novine nam je poslao g. Plečnik Jožef, vseučelišni profesor, iz Ljubljane v zneski 70 din, Maučec Jožko, prof. na kmetijskoj šoli v Grmi pri Novom mesti pa 20 din. Bog povrni v obilnosti.

Grad. Pri nas je toča nekaj malo zoklestila naše pridelke. Nešterni so zavreli: ka se je to prej zato zgodilo, ar se je k meglam ne zvonilo. Naš düšni pastir so nam pa razložili, ka so tü drügi zroki, najmre: Bog nas kaštiga, ka ne svetimo njegovih nedel i svetkov i ka ešče po teh delamo na poli. Pa nači biti tüdi nemore. Vej je pa Gospodnoga Boga nedela i svetek, če niti toga ednoga dneva njemi ne damo, šteroga si je zvolo, smo drügoga, kak kaštige, ne vredni. Bog daj njihovoj reči hasek, ka do bratje evangeličanci vidili naš zgled i se po njem ravnali, ar so i oni dužni Gospodove dni posvečüvati.

Naš imenüvani za zidavo cerkve Marije Pomočnice v Zagrebi. G. Tkalec Jožefi, našega lista sotrüdniki, je pretekla doba šestih let, ka je bio ravniteo dijaškoga zavoda v Zagrebi. Zdaj je g. Tkalec imenüvani za vodstvo sotrüdništva salezijanske družbe v Zagrebi i sploh na Hrvatskom pa izročena njemi je edna lepa naloga poleg toga, najmre zidava cerkve Marije Pomočnice v Zagrebi na Knežiji. Naj ga dobra Mati Marija vodi, da svoj vzvišeni namen v popunosti dosegne.

Pozdrav novomešniki g. Matki iz Gančan pošila vojak Maučec Matjaš iz Niša. Z ednim pozdravla tüdi vse naročnike Novin, urednika, beltinsko občino, ženo, očo, mater, vse svoje drage, beltinske dühovnike, poznance i prijatele. Jako zažele po hrani Novin, štere je tak jako rad čteo doma, i bio njihov naročnik.

Dühovnik za Bačko-Baranjo. Višja cerkvena oblast je na predlog Rafaelova družbe za Slov. krajino poslala našim sezonskim delavcom v Bačko i Baranjo za dühovno vodstvo na pet tjednov g. Horvat Franca, oskrbnika velikodolenske fare. Bog blagoslovi njegovo delo med našim razstepenim i vsem nevarnostim izpostavlenim narodom.

Nesreča. Vuk Štefan z Trnja, je pelao gnoj na njivo, spadno pod kola i je taki vmro po tom. Deca so njemi razišla po sveti, na stare dni se je sam mogo mučiti i starca s pokvarjenimi nogami ta nesrečna smrt doletela.

Za častna člana sobočke občine sta imenüvaniva gg. dr. Korošec Anton, minister za notrašnje zadeve i dr. Natlačen Marko, ban dravske banovine.

Šteri gospodje so sprejeli odborniško mesto v sobočkom srezi za proslavo 20 letnice oslobodjenja Slov. krajine i 25 letnice Novin. Priglasili so se sledeči gospodje: Benko Jožef, nar. poslanec, Krantz Jožef, dekan, Kerec Franc, vodja borze dela, Hartner Ferdinand, preds. občine M. Sobota, Bajlec Franc, banski svetnik, Antauer Eugen, šolski upraviteo na Tišini.

Sladka gora pri Šmarji vabi na romanje svoje stare, verne prijatele, s prošnjov, da pripelajo s sebov tüdi svoje prijatele i znance, častilce Marijine. V petek ob 6 vüri večer, 12. aug. je letos začetek pobožnosti: predga i popevane litanije. V soboto 13. aug. so predge ob 6 vüri ino 10 vüri predpoldnom i ob 6 vüri večer. Konči te den pridite tüdi iz sosednjih župnij v velikom števili! — Od zadnjega romanja sta obiskala to božo pot tüdi prevzv. gg. nadpastira mariborski i ljubljanski pa tüdi voditeo slov. naroda, naš notrašnji minister. Za svojimi nadpastiri i voditeli, ki tak jako želejo nas pripelati po Mariji k časnoj i večnoj sreči, poromajmo tüdi mi v veličastnoj procesiji, ve mamo vsi toliko potrebe trkati pri Materi, naj prosi za nas, naj nam pomaga. Na svidenje!

Stakne Andrej,
župnik.

Črensovci. Julija 31. je vzeo slovo od nas g. Sukič, kaplan i nam je v slovo povedao, da za nas darüje sveto mešo i prosi naše molitve. Zahvalimo se njemi za lepe, lübezni pune reči i ga prosimo, naj se nas večkrat spomina pred Najsvetejšim, mi se ga bomo tüdi.

Na podporo Novin je poslao Horvat Alojz iz Francije 3·75 Din. Bog plačaj.

Naš plivanoš v Srbiji. Salezijanci so dobili v Južnoj Srbiji v Uroševci poleg Skoplja faro. Na to prvo salezijansko faro v Srbiji je imenüvani za plivanoša naš domačin, g. Radoha Jožef, bogati sotrüdnik naših listov. Bog naj blagoslovi njegovo delo v tistom dalnom kraji z obema rokama.

Okrožni telovadni nastop FO v Soboti. Avgusta 21. bo v Soboti javni telovadni nastop naših deških (fantovski) odsekov i dekliških krožkov. Dečki! To bo prvi naš javen nastop. Zato se bomo vsi popaščili te den v Soboto. Nieden naš katoličanski dečko, niedna naša katoličanska dekla ne sme ostati doma. Predpoldnom bo sprejem gostov na postaji, nato povorka v cerkev, kde se blagoslovi prapor, za tem pa sv. meša i predga. Po božoj službi povorka skoz mesto na Stadion sportnoga kluba Mura v Soboti. Popoldne ob 3. bo javni telovadni nastop z jako pestrim sporedom. Naša dužnost je, da obiščemo mladino i da ž njov sodelüjemo pa jo podpiramo v njenom deli. — Pripravlalni odbor.

„Legenda o Mariji i pastirici Uršiki.“ Tak se zove lepa pripovedka, štero je napisao Lovrenčič Jožef. Dobi se nevezana za 6 din, vezana za 10 din. v misijonskoj tiskarni Groblje p. Domžale. Pripovest guči od nastanka romarskoga mesta na Sv. Gori poleg Gorice. Uršika je pasla čredo ovc, kda se njoj je prikazala Marija i njej naročila, naj lüdem pove, da na mesti prikazni zidajo cerkev njej na čast. Uršika je Mater božo bogala i lüdi vsikdar v vekšem števili spravlala na mesto prikazni. To je zvedila oblast i Uršiko zaprla. Trikrat zaporedoma so jo zaprli vsikdar z ostrejšov stražov, nazadnje so njej celo noge djali v trlico, roke pa zvezali. Pa vendar: vsako noč jo je Marija z voze vö odpelala k svojim ovčicam. Lüdje so začeli za cerkev kamenje nositi na goro, cerkev dozidali i se pripravlali na prvo mešo v njej. Uršika pa je med tem težko zbetežala i na smrt betežna ležala v siromaškoj hišici. Kda je zvedila, ka je cerkev dozidana, je milo prosila Marijo, naj njej dovoli, ka de romala na Sv. Goro k prvoj meši v romarskoj cerkvi. Na njeno prošnjo se njej je Marija prikazala z Jezušekom, toga njej je dala v naroča i tak je Uršika z Jezušekom v naročaj v družbi Device Marije, priromala na Sv. Goro. Kda so v cerkev stopili, je Marija vzela Jezušeka z njenih rok i se ž njim zdignola na oltar. Urška jo pa prosila, naj jo pri meši vzeme v sv. raj. Prečistila se je i po prečiščavanji je v cerkvi vmrla. — To je kratka vsebina pripovesti.

Ižakovci. Naš novi križ, od šteroga smo že pisali, da je blagoslovlen, je naredo naš domačin Fujs Franc iz Ižakovec. Priporačamo ga. — Povoden nam je pokvarila vse stüdence v Ižakovcih. Nujno bi rabili edno črpalko, s šterov bi vodo zgonili z naših stüdencov, da bi te mogli blato hitrej ščistiti, šteroga je do pol metra v stüdencaj i voda smrdi po njem. Celo črvovje se držijo v našij stüdencaj, zato ne čüdno, či se kužne bolezni širijo med nami. — *Pripomba urednika.* Vložite potom občine prošnjo za eden higijenični stüdenec i prepis te prošnje pošlite nar. poslanci i banskomi svetniki sreza.

Beltinci. Na predlog Šprager Ferdinanda, šol. upravitela je beltinski občinski odbor ednoglasno zvolo dr. Korošec Antona, ministra notrašnjih zadev, za častnoga člana občine Beltinci i to zavolo njegovih neštetih zaslug za državo.

Pozdrav s Kamendina v v Bački. S svojimi 140-timi delavci prav srčno pozdravim gg. pri borzi dela, gračko faro z gg. dühovniki, rojstno ves Kuzmo z vsemi domanji i celo Slov. krajino. Žetvo smo srečno dokončali, hvala Bogi, zdaj smo pri mlatidvi, trije mašini mlatijo v Kamendini, eden na Forgač Pusti, pripravlajo nam krüh za bodoče življenje. Kda pa bo začelo listje kapati z drevja, se tüdi mi povrnemo v nam drago Slov. krajino, štere list Novine kak najboiši list vsem toplo priporačamo. *Fartek Franc, paler na Kamendini i Forgač Pusti, doma iz Kuzme št. 62.* — Izmed delavcov pa pošilajo pozdrave starišom, sestram, bratom, sosidom, poznancom, svojim dühovnikom i svojim v tüjini: *Od sv. Jurija Lang Karol z Večeslavec, Rac Franc, Kular Jožef, Štertak Jožef vsi iz Gornjih Slaveč; od Grada: Zrim Evgen, Kular Erni.*

Prvi doktorat v vshodnoj teologiji je napravo naš domačin. Salezijanska družba, štera broji 12 jezero kotrig po sveti, ma samo ednoga gospoda, ki je naredo doktorat iz vshodnoga bogoslovnoga znanja, i te je g. dr. Šarüga Matjaš, naš domačin iz Beltinec. Gospod doktor je zdaj profesor v Turini. Bog daj, da bi njegovo znanje vnogo pripomoglo za zjedinitev pravoslavnih z kat. Cerkevjov po širnom sveti.

Širitele sobočkoga dekanata prosimo, naj se dajo kemprle fotografirati. V lendavskom dekanati zvün edne fare, kde se pa že tüdi pripravlajo na fotografiranje, so se že v vseh faraj dali širitelje fotografirati, v sobočkom ešče nikde. Lepo prosimo širitele, naj se dajo kak najprle i vsaki širiteo naj si obdrži edno sliko za spomin, edno pa naj pošle fotograf na uredništvo Novin v Črensovce, stroške plačajo Novine. Prosimo lepo. — Uredništvo i uprava Novin.

Prosvetni tabor s telovadnim nastopom pod pokrovitelstvom nar. poslanca dr. Klara v Bogojini dne 4. sept. 1938. Spored: Na predvečer baklada po vesi, kres. 4. sept.: ob 5 büdnica, ob $^1/_2$9 zbirališče na telovadiščih, ob 9 sprevod k cerkvi, ob $^1/_2$10 sv. meša, predga. Po sv. meši taki tabor pred cerkevjov. Popoldne ob 3 telovadni nastop z jako pestrim sporedom. Na tabori bodo govorili naši najbolši možje dr. Klar, ki je sam blagovo prevzeti pokrovitelstvo i ban. svetnika g. Klekl i g. Bajlec. Mladina 4. september bo tvoj. Zato vse v Bogojino. Nieden naš dečko i niedna naša dekla ne sme ostati doma. Bog živi! — Pripravlalni odbor.

Ka se godi po domovini.

Društvo prijatelov z Slovenskih goric je priredilo nabiralno akcijo za poplavlence na severnoj meji države, šterim je Müra vničila polske pridelke i podrla hiže. Z nabranimi penezi bo pomagano obmejnomi prebivalstvi. Nabiralno akcijo je odobrila kraljevska banska uprava dravske banovine. — To društvo je tüdi poskrbelo, da morejo dobiti poplavlenci 5% posojilo od Privil. agrarne banke i to v zneski do 2000 din. To posojilo dobijo na podlagi menice, štero mora podpisati dužnik i trije kmetje — poroki. Informacije davlejo zadružne organizacije i Privil. agrarna banka.

Studijski tečaj SKAD „Zavednosti“ v Pečarovcih (sv. Sebeščan) od 10-13 aug.

V dneh od 10.—13. avgusta se bo vršil prvi studijski tečaj Slov. kat. akd. društva „Zavednosti“ in sicer pri sv. Sebeščanu (Pečarovci).

Za člane je udeležba strogo obvezna, vabljeni pa so tudi starešine, da se v čim večjem številu udeleže tega tečaja, na katerem bodo obravnavana najbolj pereča vprašanja Slov. krajine!

Točnejša navodila osebno!

Naši sestanki v Franciji.

7. august Amifontaine (Aisne)
15. „ Gravelle (Seine). Spored kak na Risale; zadvečera še deklamacije, gledališki prizori; mogoče celo film.
21. august Nangeville (Loiret)
28. „ Tigy. Camplin.

Zapovednik Kremlja zaprt.

Stalina, bolševiškoga krvoločnika je dozdaj čuvao v bivšem carskom gradi Kremlji zapovednik straže Kalun. Toga je dao Stalin zdaj zapreti i je povelstvo straže prevzeo Roguv.

Kde je bivši kancler Schussnig.

Kak piše „Osservatore Romano“, je Schussnig zapreti, zdan z groficov V. Fuger. Ta plemenita ženska ešče v zapori služi verno svojemi moži. Državni komisar Bürkel je pa vüpao od nje javno razglasiti, da je priležnica Schussnigova. Nikaj ne novoga, ki preganja vöro, laže tüdi na poštene lüdi.

Talijanske bojne ladje v naših vodaj.

Talijanske bojne ladje so obiskale naša pristanišča v Dalmaciji i bile od naših mornarov toplo sprijete. Zapovednika bojnih ladj, talijanski i naš, sta prijatelsko gledala gibanje ladj po morji.

Bolgarija je pristopila k balkanskoj zvezi.

Veriga se je spopunila na Balkani. Bolgarija je pristopila k balkanskoj zvezi, štera je s tem pristopom okrepila politike balkanskih narodov, ki se glasi: na Balkani ravnajo balkanski narod.

Agitacija za odpad v Beči.

V Beči so raztrošeni letaki, šteri narod pozivajo, naj izstopi iz katoličanske vöre. Na letakaj se čte, da do verniki mogli sami zdržavati svoje cerkve i dühovščino, zato naj rajši izstopijo iz vöre. I cerkvena i civilna oblast pobija te laži.

POZOR! POZOR!

Cenjenemu občinstvu naznanjam, da **prevzamem v izvršitev** vse v

stavbeno stroko spadajoča dela,

kakor tudi **cementne cevi** v vsaki veličini vedno na zalogi. Izvrševalo se bo tudi po naročilu.

Pojasnila in informacije daje gospod PARAC KAREL, graditelj MURSKA SOBOTA, Slovenska ulica 3.

Cene konkurenčne! Priporoča se
Postrežba solidna! **TREO, stavbenik, PTUJ**

„HIŽIČKI DOMAČOJ"

Pisma naših z tujine

Mujdrca Terezija á Brazeaux, Iz Odranec: Prečastiti g. urednik! Pozdravleni v Jezuši i Mariji, ki tak lepo skrbite za nas izseljence. Že dugo nesam Vam pisala, zdaj Vam pa popišem moje veliko veselje, štero sam zavžila v Franciji od 22. maja do 5. junija. Teh 14 dni smo meli misijon v našoj fari; te lepote i veselja ne mogoče popisati. Ali na kratko Vam povem od naših g. misijonarov. Vsako zajtro so bile tri meše i spovedavanje. Po drügoj sv. meši je bio navuk; ob 11 vöri navuk za šolsko deco; ob 2 popoldne rožni venec i spevanje, ob 8 večer pa večernice, 2 navuka i večerne molitve s spevanjom. Že prvo sredo so pripravili svetek nam mladim deklam. Splele smo edno korono, na šteroj je bilo prišitij 22 belih pantlikov po 3 m dugih. To smo povzdignole Mariji na čast s pesmijov: Marija, sprimi korono od svoje dece. Jaz sam sama tujinka v toj fari, ali gli jas sam bila zbrana za korono. Za spomin sam dobila eden pantlik, križ i kep od misijonara i še edno svečo iz Lurda, štere gorijo pri procesijaj. V petek je bio pripravleni eden grob na spomin vsem zgüblenim v boji. Tüdi vsi invalidi so prišli na te svetek. V nedelo so bila zbrana vsa šolska deca, vsaki je meo na glavi belo korono i te korone so podarili Mariji. Nato smo vidili v kini predstavo od življenja naših misijonarov, kak so sprejeti i kakše življenje majo. Najstarejši misijonar v Franciji je star 96 let, nahaja se v St. Etienne. Lepi spomin mamo za našima misijonaroma, šteriva hodita bosiva, kak je Jezuš hodo po zemli i šteriva nosita korono na glavi i glasita bože reči. Zaključek našega misijona je bio 5. junija v nedelo ob 8 večer z blagoslovom sv. Oče i s procesijov k ednomi križi, kde se je Marija prikazala pasteri, ki je tam ovce paseo, že dosta let je minolo od tistoga časa. Ki smo šli v procesiji, smo vsaki meli gorečo svečo v rokaj. Procesija je bila tak duga, da ne smo vidili do konca. Pri križi so nam držali zadnji navuk. njüve zadnje reči so bile: „Dragi bratje i sestre, v imeni Jezušovom i Marijinom ostanite z Bogom i na svidenje v nebesaj." — Dragi domači, tüdi za Vas sam darüvala sv. mešo, obhajilo i molila. Bogi se mam zahvaliti, da sam pri dobroj krščanskoj družini, lehko sam bila navzoča od začetka do konca misijona. Mi mamo jako dobroga g. župnika, ki lepo skrbijo za nas. Pri vsakoj priliki se stavijo i me pitajo, kakše je pri nas življenje, či so pobožni lüdje. — Preč. g. urednik, šče ednok Vas pozdravlam, ravno tak beltinske g. dühovnike, ves Odrance, posebno pa mojo tetico i sosede.

Matjašec Ana á Esnes. Hvalen bodi Jezuš Kristuš! Prečastiti g. urednik! Po dugom časi se Vam oglašam i Vas najlepše pozdravim. Zahvalim se Vam za poslani kalendar. Pozdravlam šče ednok Vas, g. urednik, svoje starše, brata, sestro, celo Slov. krajino i vso rodbino črensovske fare, posebno Koštricove v Žižkaj. Bodi pozdravlena cela Slov. krajina i moj dom, nate pozabila nikdar ne bom.

Kous Jožef, Langenfelde, Nemčija. Hvalen bodi Jezuš Kristuš! S tem pozdravom pozdravim preč. g. urednika Novin i njim želem, da bi nam ešče duga leta vrejüvali, zdravi i veseli, naše Novine, štere so nam na velko pomoč doma, šče bole pa v tujini, kde človek malo dobroga čuje. Zdaj pa preč. g. urednika šče ednok pozdravim i njim želem vse najbolše. Pismo dam ftički v klün, naj je nese v Slov. krajino, kde se naše krščanske Novine vrejüjejo i štampajo, štere nam tolažbo i veselje, mir i zadovolstvo delajo.

Govor, šteroga je v Orchies-i po obedi mela Sreš Marija, iz Bratonec. Preč. gospod! Dragi bratje i sestre! — V tujini! Življenje naše puno trplenja i žalosti, dnes pa mamo veseli den radosti. Den, v šterom se Jezuš v naših srcah z nami veseli, nam svoje milosti deli, nas tolaži i olajša v trplenji. Te den ga prosimo za vse naše potrebčine, za svoje stariše, brate i sestre, moži za žene, žene za može ino deco. Prosimo ga tüdi za Sv. Matercerkev, štera je dnes v tak velkoj nevarnosti, da mi ostanemo dobri katoličanci. Nepozabimo ga pa prositi za našega urednika č. g. Kleklina. Najbole ga pa prosimo i se sküpno z našim Odrešenikom i kralicov maja najlepše zahvalimo našemi dühovnomi oči, prečastitomi g. Camplini za njihovo tak veliko požrtvüvalnost i trplenje, da so prišli tak daleč med nas i nam povedali vnogo lepi reči i dosta dobroga zasadili v naša srca, štero vnogim bo ostalo v lepi spomin v življenji. V zahvalo, v spomin i slovo bi Vam podala šopek rož, bi Vam zaspevala pesem od ptičic. Ali rožni cvet se posüši i ptičic glas se zgübi. Zato bom pa za Vas prosila Boga, naj Vam podeli vse milosti, štere najbole potrebüjete v Vašem teškom deli med nami, razstepenimi ovčicami, štere smo Vam v varstvo izročene. Naj iz vsakoga koraka, šteroga napravite za nami, zraste rožica milosti, po njej pa pot do nebes na konci vsega trplenja. Šče ednok v imeni vseh najlepša, najiskrenejša hvala i Bog plati! Bog Vas živi! Bog živi našega dobroga dühovnika!

Charles Šerüga á Lamazgeri Cen Trizac (Cantal). Cenjeni g. urednik! Vu začetki mojega pisanja Vas najprle lepo pozdravim i Vam naznanjam, da sem z veseljem sprejeo „Novine i Marijin list". Tej listi me spominajo na moj domači kraj, od šteroga sem odišeo tak daleč v te tüji svet. Z veseljom pregledujem Marijin List i tüdi Novine. Sem Vam poslao vsoto 80 frs. za naročnino. Zdaj šče ednok pozdravim celo Slov. krajino i ostanem z Bogom.

Pozdrav pašilajo iz Francije: *Ošlaj Jožef i žena á Sally* g. uredniki Novin i njim želeta vse dobro. *Bunderla Franc, Ferme du Petit Virey* g. uredniki Novin i domačoj gračkoj fari. *Ferenc Alojz i Veleberi Matija iz Bogojine, zdaj v Grande Motte,* g. uredniki Novin i se njim zahvalita na rednom pošilanji naših listov, zatem svojim lübim domačim i gasilskoj četi v Bogojini. *Horvat Klarica, Corneville,* g. uredniki i njim žele, da bi ešče vnogo let vrejüvali naše liste, ki so na veselje izseljencom.

Prodam umetni mlin z lepim skupnim posestvom na Dravskem polju. Naslov v Novinah.

Počitnice.

Solnce je plavalo po sinjem nebu. Snežno bele meglice, podobne belemu pajčolanu, so večkrat zastrle zlato solnce s svojo površino. In takrat si je oddahnil delavec na polju, delavka na ogradi, se zazrla proti nebu in rekla šepetaje: „Hvala Bogu."

Še vedno so zastirale meglice solnce, ko so se v mestecu naenkrat oglasili zvonovi. Mili glasovi zvonov so se počasi oddaljevali, se odbijali od majnih naokoli ležečih gričev in se končno izgubljali v lahnem vetriču.

To zvonenje sta slišala tudi dva, srednje velika študenta, ki sta nosila pod pazduhi nekoliko oguljene aktovke. Bila sta Tone in Jožek, ki sta šla zadnjikrat v šolo. Tone nekoliko starejši in tudi pametnejši, je bil zatopljen v globoke misli in oči je imel oprte v tla. Ni ga vabila okolica, ni ga omamila pesem škrjanca, omamljali so ga le zvonovi. Njegove oči so bile sicer uprte v tla, toda misli so bile pri zvonovih, pri sprevodu njegove rajne matere. Takrat so prav tako milo in nedolžno peli zvonovi, peli so zadnjikrat v slovo, v zadnji pozdrav njegovi materi. Materi, ki jo je tako ljubil, kateri je obljubil mnogo mnogo in tudi to, da se bo posebno to šolsko leto pridno učil. In sedaj? Sedaj je zadnji dan šolskega leta, dan plačila. Edina želja mu je bila, da bi srečno izdelal, da bi tako izpolnil prošnjo matere in ne samo to, ampak da bi imel tudi vesele počitnice. Jožek, njegov tovariš, je bil lahkomišljen in precej neokreten. Eno roko je držal napol v hlačnem žepu, z drugo, v kateri je držal aktovko, pa je venomer ob vsakem koraku mahal sem in tja. Izpod debelih, kakor otečenih obrvi so mu švigale majhne črne oči po valujoči pšenici, v glavi pa se mu je venomer podila misel, kaj bo, če ne bo odličnjak, ali mu bo podaril profesor red iz matematike. Še vedno so peli zvonovi, ko sta naša znanca priromala v šolo. Zadnja ura je bila najkrajša. Profesor je razdelil knjižice. „Oh šmenta . . ." se je slišal Jožkov reščeči glas izpred predzadnje klopi: „še za risanje bi mi lahko dal odlično." Njegov spredaj sedeči tovariš ga je nekaj časa motril s svojimi plavimi očmi, nato pa dejal: „A tako! Še risanje bi ti podarili? Če pa ne veš potegniti niti krive črte, kaj še le ravne." — Toda Tone je bil ves drugačen, ves vesel, da je izdelal. Veselil se se je svojih veselih počitnic. Svojega poleta k materi, na njen grob. In takrat, ko bo klečal ob materinem grobu, bodo peli zvonovi najprej močno, potem vedno bolj tiho in končno bodo prenehali zadnji akordi v daljavi, akordi v slovo in zadnji pozdrav materi. - je-

Zdravstvo.

Automobili i komarje.

Za časa vašega odmora, kda se vozite na sprehode v automobili i prevozite dnevno par sto kilometrov i vaš motor požre vnogo litrov benzina, posvetite brez dvoma vso pažnjo prirodnim lepotam, da nam vobče ne preostane čas za premišlavanje. A oni, ki zavolo svoje dužnosti vsaki den ponovno prevozijo velike daljave, ali po razvoženij cestaj ali po gladkom cementi, pa neso v razpoloženji, da bi premišlavali.

Zavolo toga je jako verjetno, da neste nikdar prišli na miseo, da bi vam komarje mogli naednok onemogočiti vožnjo z autom; ne zato, ka bi vas morebiti napadnoli v velkij vnožinaj, nego zato, ar bi bili mogoči ceno gumija pritirati do takše višine, da si ga navaden zemlan ne bi mogeo küpiti. Kak je to mogoče? Plantaže gumija ležijo izključno v vlažnij i toplij krajaj, to je ravno tam, kde se komarje najležej razvijajo. Edna od najbole razširjenij vrst so tak zvani anofeles komarje, ki povzročajo malarijo. Posledica toga je, da se ravnatelje gumijovij plantaž morajo neprestano baviti z zatiranjom malarije, ar bi inači vse njihovo delo na plantažaj moralo za kratek čas prehenjati. Veliki fabrikanti automobilov so se probali izognoti vsakomi riziki na te način, da so osnovali sami svoje plantaže, da bi mogli kriti svoje potrebe gumija iz lastnih sredstev.

Ford na priliko ma plantaže v Braziliji, medtem ka veliko podjetje Fajerston ma plantaže v zapadnoj Afriki (Liberija).

Ta podjetja jako dobro sprevidijo hasek v pobijanji malarije i smatrajo, da se njim penez, šteroga nücajo za küpüvanje kinina, dobro obrestüje. Odbor Drüštva narodov priporača za pobijanje malarije vzeti dnevno 0,4 gramov kinina. Stroški združeni s tov količinov, so tak malenkostni, da bi vsaka plantaža v vročij krajaj največ sama sebi škodila, če ne bi davala svojemi osebji te male količine kinina.

Službena naznanila

Obiranje sadja v dravski banovini.

Lansko leto se je v mnogih sadnih okoliših prezgodaj obiralo še nezrelo sadje za prodajo. S tem je bila našemu sadjarstvu napravljena občutna škoda. Letos in za v bodoče pa se mora preprečiti obiranje nezrelega sadja. V interesu kakovostne proizvodnje našega sadja je, da se pouči naše sadjarje o pravilnem obiranju sadja. Naročam občinam, da ta razglas priobčijo vsem sadjarjem na krajevno običajen način, termine za obiranje sadja pa razobesijo na občinski deski. Vsem šolam pa naročam, da pouče mladino v šoli o koristnosti pravilnega obiranja sadnega drevja in o terminih za obiranje posameznih sort sadja. Naročam Vam, da razglasite sledečo odredbo kralj. banske uprave III. No 6006|1 od 30. 7. 1934, ki se tiče pravilnega obiranja sadja v dravski banovini. Sadjarstvo postaja od leta do leta važnejši vir dohodkov našega kmetovalca. V dravski banovini se proizvaja na tisoče vagonov žlahtnega sadja, od katerega se mnogo izvaža v inozemstvo. Obiranja sadja je pri nas v mnogih slučajih skrajno pomanjkljivo, vsled česar izgubi naše sadje na trgu ugled in veljavo. Čas in način obiranja mnogo vpliva na kakovost pridelka. Prezgodaj obrano sadje ni dobrega okusa, je podvrženo gnilobi, grbančenju in izhlapevanju vode. Z nepravočasnem obiranjem sadja so kmetovalci znatno oškodovani tudi na množini pridelka, kajti plodovi pridobijo na svoji teži baš zadnje dni dozorevanja. Tudi pri prevozu je potrebno sadju posvetiti največjo pažnjo, ker se nepravilno vloženo sadje obtolče in skvari. Sadje za svežo uporabo se mora brezpogojno obirati z roko. Pri pranju sadja, namenjenega za izvoz, je potrebno posvetiti največjo pažnjo pravočasnemu t. j. neprezgodnjemu obiranju tako, da pride na inozemski trg v čim boljšem stanju in sposobno za potrošnjo. Tako treba paziti, da se slive za svežo uporabo ne obirajo prezgodaj, ker take slive so neokusne in malovredne. Slive za svežo uporabo se naj obirajo takrat, ko so dovoljno zrele, vendar že čvrstega mesa. Tako, da pridejo na inozemski trg sveže. Slive se naj obirajo z roko tako, da ostane v plodu pecelj in voščena prevleka nepoškodovana. Prezrele slive niso dobre za svežo uporabo, zato se ob priliki eksporta ne smejo deklarirati kot slive za jesti. Slive namenjene za predelavo n. pr. na sušenje ali za marmelado, se morajo obirati šele takrat, ko so popolnoma zrele, in okrog pecija uvele, ker takrat imajo v sebi največ sladkorja od katerega je odvisna kvaliteta suhe slive in marmolade. Orehi se smejo obirati šele takrat, ko razpoka že zelena lupina na plodu. Plodovi se naj po možnosti operejo v 2% lugovi vodi, nato izmijejo v čisti vodi, zažveplajo in posušijo. Hruške in jabolka se naj obirajo šele takrat, ko so drevesno zrele. Namizne hruške in jabolka je treba brezpogojno obirati z roko tako, da ostane pecelj nepoškodovan. V interesu naših sadjarjev in sadnih trgovcev se priporoča, da se jabolka ne obirajo pred sledečimi termini: 1. Belič-nik 15. julij, 2. beli astrahan 20. julij, 3. charlamovsky (izg. Šarlamovski) 25. julij, 4. Grafensteinc (izg. Grafenšatjns) in prinčevo jabolko 20. avg., 5. pisani kardinal 25. avg., 6. rdeči jesenski kalvil 1. sept., 7. Jakob Lebel in rumeni žlahtnik 5. sept., 8. ananasova reneta, ribstonski peping 10. sept., 9. gdanski robač, lansberška reneta 15. sept., 10. boskoobski kosmač, damasonski kosmač, baumanova reneta, jabolko preokusno 20. sept., 11. dolenjska voščenka, kanadka, bojkovo jabolko, zlata parmena, koksova oranžna reneta, zeleni in rdeči štetinec 25. sept., 12. ontario, cukalmaljevka 30. sept., 13. rumeni bellefleur (izg. belfler), londoski peping, šampanjska reneta 1. okt., 14. porenski krivopecelj, carjevič 5. okt., 15. bobovec, štajerski mošancelj, jonathan, karmelitarca in tafeljček 15. okt., 16. Welschbrunner (izg. Velšbruner) in rdeči železnikar 20. oktobra.

Prezgodnjega obiranja sadja zagrešijo večkrat tudi sadni trgovci, ki kupujejo nezrelo sadje, da izkoristijo morebitno dobro konjunkturo. Z ozirom na težavni gmotni položaj naših kmetovalcev je razumljivo, da se marsikdo da pregovoriti, kar pa je v njegovo škodo in v škodo našega narodnega gospodarstva. Kralj. banska uprava naroča, vsem, ki pridejo v stik z kmetovalci, da stalno poučujejo sadjarje o pravilnem obiranju in ravnanju z zrelim sadjem in naj opozarjajo kmetovalce in sadne trgovce na stroge predpise pravilnika o kontroli svežega sadja namenjenega za izvoz.

Zastopa sres. načelnika
sreski podnačelnik:
Rijavec s. r.

Pošta.

Düh Jurij, La Fontane. Naročnino sprejeli i obračunali. Ček je prle poslan, kak je penez prišo, vse je vredi. **Miholič Štefan, Brazeux.** Sprejeli 36 din. Za letos je vse plačano. **Vütek Rozika, Braille.** Sprejeli 13·50 din. Novine pošilamo. **Bokan Vilmoš. Limeaux.** Sprejeli 18 din. Novine pošilamo. **Šeruga Karol, Lamargerie.** 102 din sprejeli, za letos vse plačano i ostane ešče 26 din za l. 1939. **Fujs Marija, A la Bahal.** Na lansko leto spisali 8 din, na letos spisali 80·40 din. Teliko penez smo sprejeli. **Šabjan August, Lavoisine.** Sprejeli 68 din. **Kavaš Marija, Tournau-en-Brie.** Sprejeli 44·90 din. Odgovori nam, da li si Martin, ali Marija, ar je penez prišo na Marijo, pismo na Martina. Potem nam javi stari tvoj naslov. Martin je bio prle v Faveroles, — Marije pa ne bilo v našoj knigi pod tema dvema naslovoma, nego po ednom tretjem. **Žerdin Marija á Bourlon.** Hozjan Ignac je plačao meseca marca 50 din ravno telko je ešče duga na letos. —, **Puhan Štefan, á la Grenonille.** Na vaše pitanje, da-li je vüpanje, da bodo zaščiteni tüdi mali obrtniki, odgovorimo sledeče: či je dača maloga obrtnika od zemle, ki jo obdelava, vekša, kak dača od njegove obrti, te je on tüdi zaščiteni. V tom slučaji se on najmre ne drži za obrtnika, nego za kmeta. Dela se za to, da bi se zakon od zaščite kmeta raztegno tüdi na male obrtnike poprek, a dozdaj predlog ne ešče prišo pred parlament. **Franc Ana, Les Aubris.** Sprejeli 100 din za letošnjo naročnino od tetice Verone. **Balažek Štefan, á Trotte.** Peneze sprejeli i po vašoj želi razdelili: 18 din za podporo naših listov, 50 din dar novomešniki g. Ritlopi. Za deco mate za letos vse plačano. **Drobec Imre, Bodoci.** Sprejeli 46 din. Za lanski dug spisano 10 din, za letos ostalo 36. **Recek Jožef, Martainville.** Sprejeli od sv. Jürja 72 din. Na lani spisali 29·50 din, na letos ostalo 42·50 din. Z 31. augustom prenehano z pošilanjom Novin, ar prideš domo, plačano je vse. **Gaber Franc, Serdica 18.** Novine Štotl Franca so prišle z 24. julijom nazaj, javite nam njegov novi naslov. Naročnine ne ešče plačao. **Trojok Katica, Francija.** Hvala za pozdrav. **Kočar Marija, Solzov.** Naročnine ne smo ešče sprejeli. **Pücko Julika, Bratonci.** Sprejeli 87·10 din.

CENE.

Penez. Holandski ranjški 24·06 din, Nemška marka 17·50 din, Švicarski frank 10 din, Angleški fünt 217 din, Amerikanski dolar 43·50 din, Francoski frank 1·27 din, Češka krona 1·50 din, Talijanska lira 2·30 din. — To so cene na ljubljanskoj borzi. V zasebnoj küpčiji so cene nekelko pomenšane.

Živina. Jünci i biki od 5—6·50; telice od 5—6·25; krave od 4—5; teoci od 6·50—7·50; prašiči špeharje od 10—10·50; na pol krmleni (pršutarje) 8 din, vse kila na živo vago. Prašički 5—6 tjednov stari od 95—130 din za glavo; od 7—9 tjednov stari od 140-170 din; 3—4 mesece stari 190—260 din; 5—7 mesecov stari 300—430 din; 8—10 mesecov stari 440—550 din; leta stari 710—820 din.

Meso i mesni izdelki. Govedina 8—14 din kg; loj 6—8; teletina 10—20; svinjina 8—16; slanina 15—17; salo 17—18; mast 18—20; šunka friška 22—24; povojeno meso 16—20 din kg.

Zrnje: 100 kg. v dinaraj: pšenica 160, žito 130, ječmen 140, kukorica 120, grah 150—160 din.

Novine izhajajo vsaki četrtek za prišestno nedelo. — Za tiskarno Balkánji Ernest, Dolnja Lendava. — Izdajatelj in urednik: Klekl Jožef, župnik v pok.